

Rosa Maria Arrazola

NORMAL

LA BAIXESA DE QUI DIU EL MOT

Diu Pavese, en l'immens llibre *L'ofici de viure*, que la poesia comença quan qualsevol indocumentat s'acosta a la mar, la mira i diu «Sembla d'oli». La metàfora irromp dins el llenguatge com un element d'amplificació de la intensitat de significació i de l'eficiència del significat. La poesia esquinça el llenguatge i en fa pedaços que torna a cosir. També fa el mateix amb la realitat (o més ben dit, amb l'experiència sensible de la realitat mediatitzada pel llenguatge): l'esmicola, la isola, l'estudia i la reconfigura.

En aquest sentit, la literatura, la poesia, la metàfora... són el contrari del pensament simple, incomplex, únic –dels feixistes i altres reformistes–, normatiu, normal. Rosa Maria Arrazola afronta poèticament un discurs difícil i ple de caires a l'entorn de l'acceptació de la diferència i l'acceptació de la normalitat. Normal. Habitual. Que pertany a l'ús de la comuna. Majoritari. Adaptable a tota situació. Altament connivent. Altament convenient, també. Quantes vegades no hem sentit a dir que si això no és normal, si en tal o en tal altre no són normals... Fins i tot, si trobam que és normal tal cosa o tal altra... Quina creu.

A *Normal*, Arrazola no capgira el terme amb el qual titula el recull, sinó que l'esbocina, el reconstrueix i en mostra perspectives diferents: la normalitat de qui és estrany a la norma, el costum generacionalment repetit de l'entorn que obvia la naturalesa veritable d'un dels seus membres, l'anormalitat autoimposada del cos que no pot seguir el pacte innat de la normalitat comuna, la baixesa de qui diu el mot *normal* per a protegir-se de la por que té de la diferència i per a obligar la comuna a militar en la seva normalitat (no en la d'un mateix), que el defineix a ell però anul·la tot el que no s'hi assembla.

Rosa Maria Arrazola, al llarg dels poemes de *Normal*, crea un discurs expressat amb tendresa, dosis fortes d'ironia i un compromís militant a favor de la llibertat i de la descolonització de la identitat. Aquesta voluntat de discurs fa que tot sovint la lírica abandoni el poema: el text s'allunya de la lírica per a esdevenir un crit, a voltes serè i assossegat, en alguns textos irós i desesperat, que es presenta com la fragmentació del pensament (llegiu poemes com «Bàlsam», «Mundet» o «La nit de Sylvia Rivera»). El pensament ordena el món: a partir del desordre que provoca la inadequació, l'estranyesa, la inconveniència, la inoportunitat, Arrazola conjura el normal per a parlar d'un trànsit necessari –un transitar necessari–, d'un canvi de consciència humana i estètica que superi pors i apriorismes en la concepció de les relacions humanes. L'humà transita cap al que és en realitat i el món no s'esfondra. Això és normal.

La poesia de Rosa Maria Arrazola és tot sovint proverbial i despullada. Darrere el ritme i la música hi

trobam la divisa de qui s'alça amb dolor, però també amb un alè molt profund d'amor, a manifestar amb la lletra ben alta realitats suaus i curulles de justícia i evidència, que creen remor i temor perquè fan canviar la mirada del món. Així ho expressa, tan brossianament:

Aclariment

*Ser home o dona
no depèn pas
del que pugui haver-hi
entre les cames.*

I així ho llegim. No com si ens diguessen que la mar pareix d'oli, sinó com si ens cantessen, d'una banda, la cançó de l'enfadós, que no s'acaba de cantar mai, i de l'altra, com si ens oferissen, igual que en els textos més alts de la literatura del món, les paraules que ens han de guarir, ens han d' enamorar, ens han de fer plens, savis i normals.

Carles Rebassa